

V Bruseli 14. 9. 2016
COM(2016) 615 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE A
RADE**

Lepšia právna regulácia: Dosahovanie lepších výsledkov v záujme silnejšej Únie

Úvod

Na lepšej právnej regulácii záleží. Právne predpisy nie sú samoúčelné – sú prostriedkom na dosahovanie hmatateľných prínosov pre európskych občanov a riešenie spoločných výziev, ktorým Európa čelí. Pri právnych predpisoch, ktoré sú dobre zacielené, založené na dôkazoch a jednoducho sformulované, je väčšia pravdepodobnosť, že sa budú riadne vykonávať a že sa nimi v praxi dosiahnu želané ciele, či už hospodárske, spoločenské alebo environmentálne. Moderné, primerané pravidlá, ktoré zodpovedajú danému účelu, majú zásadný význam pre právny štát a presadzovanie našich spoločných hodnôt, ale aj pre efektívnosť verejnej správy a podnikov.

Európska únia bola často kritizovaná – niekedy právom – za to, že produkuje príliš veľa nie práve najlepšie formulovaných právnych predpisov a zasahuje do života občanov alebo podnikov príliš veľkým množstvom zbytočne podrobných pravidiel. Množia sa správy, či už podložené alebo nie, o chybných právnych predpisoch alebo pravidlách, ktoré zdanlivo podrobne riadia aspekty každodenného hospodárskeho alebo sociálneho života. Občania zároveň očakávajú, že sa Európa bude viac zameriavať na poskytovanie účinných riešení významných výziev, ako sú napríklad zamestnanosť a rast, investície, bezpečnosť, migračné toky a digitálna revolúcia.

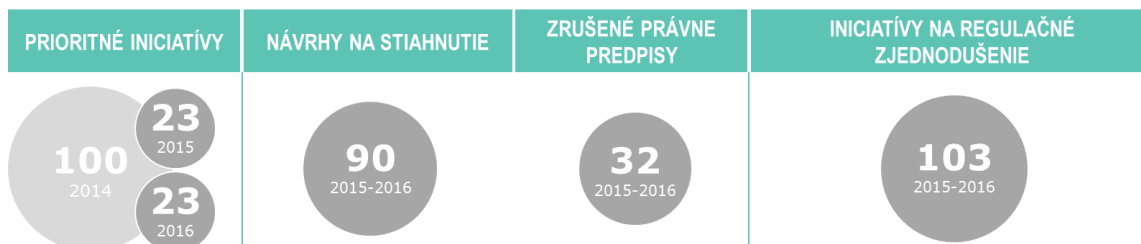
Junckerova Komisia od začiatku svojho mandátu dala jasne najavo, že sa oslobodí od minulých prístupov a zmení spôsob, akým Komisia pracuje a navrhuje svoje politiky, a to tak, že ústredným prvkom jej postupov tvorby politik budú zásady lepšej právnej regulácie, aby zabezpečila, že jej politiky prinesú občanom, podnikom a verejným orgánom lepšie výsledky. Zaviazali sme sa, že budeme venovať veľkú pozornosť veľkým veciam a kľásť menší dôraz na tie menej podstatné, pričom sa zameriame na tie otázky, ktoré sú pre našich občanov skutočne dôležité a pri ktorých sú opatrenia na európskej úrovni najviac potrebné, a zabezpečíme, aby členské štáty prevzali zodpovednosť v prípade, že sú vnútroštátne opatrenia vhodnejšie.

Zaviazali sme sa tiež, že budeme úzko spolupracovať s Európskym parlamentom a Radou a s členskými štátmi pri formovaní agendy a stanovovaní spoločných politických priorít, aby európske inštitúcie mohli spoločne vytvárať lepšiu a lepšie zameranú Úniu. Zamerať sa na opatrenia, ktoré sú skutočne potrebné, a nerobiť veci, ktoré majú len nepatrné prínosy alebo ich možno lepšie dosiahnuť na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni v členských štátoch, znamená uvoľniť zároveň priestor, vďaka čomu môžu inštitúcie spoločne rýchlejšie reagovať a riešiť nové okolnosti, ako to bolo aj v prípade migračnej krízy.

Po takmer dvoch rokoch mandátu je Komisia na najlepšej ceste splniť záväzky týkajúce sa lepšej právnej regulácie. V našej práci sme od začiatku zohľadňovali súbor politických usmernení¹ zameraných na riadenie strednodobých opatrení týkajúcich sa kľúčových výziev, ktorým EÚ čelí: zamestnanosť, rast a investície; migrácia; bezpečnosť; digitálna agenda; energetika; alebo prehĺbenie jednotného trhu. Každý rok sa v cielených a zefektívnených ročných pracovných programoch stanovujú konkrétne opatrenia zohľadňujúce tieto stratégie. Pracovný program na rok 2014 zahŕňal 100 iniciatív. V pracovnom programe na rok 2015 bolo 23 nových prioritných iniciatív a balíkov. V roku 2016 ich bolo takisto len 23.

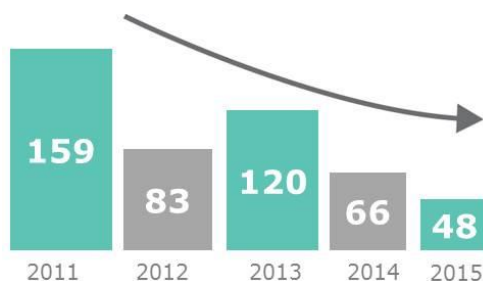
¹ Pozri https://ec.europa.eu/priorities/index_sk.

Graf 1. Lepšia právna regulácia v rokoch 2015 – 2016 v číslach

Zároveň sa počet návrhov nariadení a smerníc predložených Komisiou Európskemu parlamentu a Rade na prijatie v rámci riadneho legislatívneho postupu znížil zo 159 v roku 2011 na 48 v roku 2015. Počet smerníc a nariadení prijatých Parlamentom a Radou v rámci riadneho legislatívneho postupu sa od roku 2000 každoročne menil, pričom najviac právnych predpisov (141) bolo prijatých v roku 2009. V roku 2015 – prvom roku pôsobenia Junckerovej Komisie – bolo prijatých 56 právnych predpisov.

Graf 2. Počet legislatívnych návrhov v rokoch 2011 – 2015

Komisia sa usiluje nielen zamerať sa na to, čo je potrebné a dôležité pre občanov, ale aj vyhnúť sa zotrvačnosti. Počas uplynulých dvoch rokov bolo stiahnutých 90 návrhov predložených spoluzákonodarcom, ktoré sa stali zastaranými alebo ktoré nenapredovali v európskom legislatívnom procese, aby bolo možné zamerať sa na prioritné dokumenty. Existujúci súbor právnych predpisov EÚ sa zredukoval o 32 zastaraných právnych predpisov, ktoré boli zrušené, a v približne 103 oblastiach sa začalo zjednodušovanie existujúcich pravidiel.

Lepšia právna regulácia si vyžaduje aj tvorbu právnych predpisov na základe úplnej znalosti ich očakávaných účinkov, aby sa maximalizoval ich pozitívny vplyv a zabránilo sa zbytočnej byrokracii a záťaži občanov, podnikov a verejných orgánov. Súčasťou záväzku Komisie týkajúceho sa lepšej právnej regulácie je preto tvorba pravidiel založená na dôkazoch. Pred navrhnutím nových právnych predpisov Komisia dôkladne vyhodnocuje skúsenosti z minulosti, realizuje štúdie a konzultácie o možných vplyvoch a posudzuje, či je potrebné konať na úrovni Únie alebo je lepšie ponechať to na členské štáty.

Lepšia právna regulácia nie je výhradnou zodpovednosťou Európskej komisie; ide o spoločné úsilie s Európskym parlamentom, Radou a členskými štátmi, pričom každý musí plniť určité úlohy a prevziať zodpovednosť. Rovnako nejde len o prípravu a vypracovanie nových právnych predpisov. Lepšia právna regulácia by sa mala zohľadňovať v každej fáze cyklu tvorby politiky, od legislatívnych rokovaní medzi Parlamentom a Radou až po transpozíciu a vykonávanie zo strany členských štátov a Komisie. Aby sme uspeli, musíme sa všetci zamerať na to, čo je dôležité, ako aj na účinnosť, zjednodušenie a transparentnosť a konať na náležitej úrovni.

Zameranie sa na dôležité veci

V priebehu minulého roku Komisia pokročila v dosahovaní výsledkov v rámci 10 priorít predsedu Junckera. V našej práci sme sa sústredili na hlavné iniciatívy s vysokou pridanou hodnotou EÚ z hľadiska hmatateľných výsledkov pre občanov a podniky a rýchlo sme reagovali na vznikajúce výzvy, ktoré si vyžadovali rýchle a zároveň spoľahlivé reakcie. Komisia bola v mnohých prípadoch schopná pripraviť a predložiť iniciatívy v rekordnom čase, pri ktorých primerane ku každej špecifickej situácii vykonala analýzu ich vplyvu založenú na dôkazoch. Dodržiavanie zásad lepšej právnej regulácie prispelo k presnému a primeranému formulovaniu návrhov, ktoré preto mohli byť včas prijaté inými inštitúciami, ako to bolo napríklad v prípade opatrení proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam.

Príklady „zamerania sa na dôležité veci“

- *Podpora investícií:* na podporu oživenia a investovania do rastu Komisia navrhla Investičný plán pre Európu, ktorý bol prijatý v roku 2015. Za jeden rok sa v rámci tohto fondu podarilo zmobilizovať 116 mld. EUR v podobe nových investícií v 26 členských štátoch. Doteraz to prispelo k vytvoreniu viac ako 100 000 nových pracovných miest. Bolo schválených 192 dohôd o financovaní, ktoré umožnili 200 000 malým a začínajúcim podnikom získať lepší prístup k financovaniu.
- *Reakcia na utečeneckú krízu:* Komisia urýchlene predložila opatrenia na riešenie okamžitých a dlhodobých výziev vyplývajúcich z migračnej krízy. Boli podniknuté kroky na riadenie neregulárnych migračných tokov, záchranu životov na mori, zabezpečenie solidarity s členskými štátmi v prvej línii prostredníctvom návrhu na premiestnenie a presídlenie žiadateľov o azyl a na posilnenie kontroly vonkajších hraníc a návratov. Členské štáty minulý rok súhlasili s návrhmi Komisie na premiestnenie 160 000 osôb, ktoré potrebovali medzinárodnú ochranu, z Talianska a Grécka, a na presídlenie 22 000 vysídlených osôb z krajín mimo EÚ. Dosiaľ bolo premiestnených alebo presídlených viac než 13 000 osôb. V minulom roku EÚ zmobilizovala z rozpočtu EÚ bezprecedentnú sumu vo výške viac ako 10 mld. EUR na riešenie utečeneckej krízy a pomoc najviac postihnutým krajinám v rokoch 2015 a 2016².
- *Posilnenie hraníc:* Návrh Komisie na nariadenie o zriadení európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, ktorý bol predložený v decembri 2015, spoluzákonodarcovia schválili v rekordnom čase v júli tohto roku. V uvedenom návrhu sa riešia nedostatky zistené počas migračnej krízy, a to zavedením preventívnych posúdení zraniteľnosti systémov hraničnej kontroly členských štátov, systematickým prístupom k iniciovaniu opatrení Únie a stálymi rezervami ľudských zdrojov a vybavenia³.
- *Podpora inovácie prostredníctvom digitálneho jednotného trhu:* Komisia navrhla odstránenie hlavných prekážok zmluvného práva, ktoré bránia cezhraničnému poskytovaniu digitálneho obsahu a predaju tovaru cez internet alebo na diaľku⁴. Z hodnotenia vplyvu vyplynulo, že harmonizované pravidlá pre produkty s digitálnym

² http://ec.europa.eu/echo/files/EU_Emergency_Support/Graphic_Provision_en.pdf.

³ COM(2015) 671.

⁴ COM(2015) 634; COM(2015) 635: http://ec.europa.eu/justice/contract/digital-contract-rules/index_en.htm.

obsahom znížia náklady obchodníkov a podnikia ich expandovať za hranice. Očakáva sa, že pribudne minimálne 122 000 podnikov, ktoré začnú predávať online do iných krajín EÚ, čo prinesie 8 až 13 mil. nových spotrebiteľov.

- *Vytvorenie energetickej únie a boj proti klimatickým zmenám:* Komisia vo februári 2016 predložila nové opatrenia v oblasti energetickej bezpečnosti, ktorými sa zlepšia prepojenia v celej Európe a minimalizuje sa riziko prerušenia dodávok. Vďaka solidarite medzi členskými štátmi budeme môcť v prípade krízy chrániť domácnosti a základné sociálne služby. Komisia riadila prácu vedúcu k parížskej dohode o zmene klímy a pokračuje v úsilí o záväzné ročné znižovanie emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030⁵ vrátane úpravy systému EÚ na obchodovanie s emisiami s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne zníženie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií. Dôkladné posúdenie vplyvu prispelo k vypracovaniu návrhu, ktorým sa zabezpečilo primerané a spravodlivé rozdelenie úsilia medzi členské štáty, ochrana medzinárodnej konkurencieschopnosti priemyselných odvetví a väčšie a lepšie investície do nízkouhlíkových technológií.
- *Boj proti daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam:* V novembri 2014 určité úniky informácií poukázali na prípady zneužívania záväzných daňových stanovísk. Komisia urýchlene vymedzila rozsiahly program na dosiahnutie spravodlivejšieho, jednoduchšieho a efektívnejšieho zdaňovania príjmov právnických osôb v EÚ. Návrh Komisie o automatickej výmene informácií o záväzných daňových stanoviskách členských štátov bol predložený v januári 2015 a prijatý koncom roka. Návrhy týkajúce sa predkladania daňových informácií nadnárodnými spoločnosťami a výmeny týchto informácií medzi členskými štátmi a návrh smernice proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam boli predložené v januári 2016 a schválené v marci 2016 a v júni 2016.

Dosahovanie lepšej právnej regulácie v záujme lepších výsledkov

Lepšia právna regulácia vedie k jednoduchším pravidlám, ktorými sa môžu dosiahnuť účinnejšie výsledky. Komisia pokračovala v úsilí o **zjednodušenie existujúcich právnych predpisov**. Od spustenia Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT)⁶ sa začalo takmer 200 iniciatív na zníženie záťaže a zjednodušenie pravidiel.

Ako príklad možno uviesť: zjednodušenie finančného vykazovania pre 5 mil. mikropodnikov (odhadované ročné úspory dosahujú približne 6,3 mld. EUR); zníženie registračných poplatkov pre MSP podľa právnych predpisov o chemických látkach (REACH) až o 95 %; očakávané zníženie obstarávacích nákladov až o 20 % prostredníctvom nových pravidiel elektronického obstarávania.

Príklady návrhov Komisie na zníženie regulačného zaťaženia a byrokracie

- Komisia prijala 6. apríla 2016 revidovaný legislatívny návrh týkajúci sa **inteligentných hraníc**, ktorý zahŕňa zmenu Kódexu schengenských hraníc s cieľom začleniť technické zmeny potrebné pre nový elektronický systém vstup/výstup. Revidovaným návrhom sa dosiahlo zníženie odhadovaných nákladov z 1,1 mld.

⁵ COM(2016) 482.

⁶ http://ec.europa.eu/info/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less_sk.

EUR na 480 mil. EUR⁷.

- Komisia 7. apríla 2016 predložila **akčný plán v oblasti DPH**⁸, v ktorom oznámila hlavné iniciatívy na zjednodušenie vrátane návrhu modernizácie systému DPH pre cezhraničný elektronický obchod (bude predložený na jeseň). To by mohlo viesť k zvýšeniu príjmov z DPH o 7 mld. EUR ročne pri súčasnom znížení nákladov podnikov na zabezpečenie dodržiavania predpisov najmenej o 55 %.
- Návrhom **rozhodnutia o spoločnom úsilí**, ktoré sa týka záväzného ročného znižovania emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, sa v súvislosti s monitorovaním a nahlasovaním plnenia povinností znížia administratívne náklady o približne 345 000 – 460 000 EUR ročne. To by malo byť doplnené ďalšími zjednodušeniami týkajúcimi sa monitorovania a podávania správ v právnych predpisoch súvisiacich s energetikou a klímou.
- Komisia navrhla prepracovanie **pravidiel týkajúcich sa prospektu** s cieľom zlepšiť prístup podnikov k financovaniu a zjednodušiť informácie pre investorov. Najmä malé a stredné podniky budú môcť ľahšie získať finančné prostriedky pri emitovaní akcií alebo dlhových nástrojov. Prímeranejšie pravidlá zverejňovania by sa mohli premietnuť do úspor vo výške približne 130 mil. EUR ročne (na základe výsledkov verejných konzultácií)⁹. Prospekt EÚ by sa vyžadoval len pre získavanie kapitálu nad 500 000 EUR (predtým od 100 000 EUR). Okrem toho by sa od menších emitentov, ktorí chcú vstúpiť na európske trhy, vyžadovali menej zložité prospekty.
- Návrhom na zjednodušenie **rozpočtových pravidiel EÚ** (prepracovanie nariadenia o rozpočtových pravidlách a zmena 15 právnych aktov stanovujúcich sektorové rozpočtové pravidlá) – prijatým ako súčasť strednodobej revízie viacročného finančného rámca – sa navrhuje jediný súbor rozpočtových pravidiel EÚ, ktorým sa súčasné pravidlá zredukujú o 25 % kombináciou uplatniteľných pravidiel rôznych nástrojov financovania EÚ vo všetkých možných prípadoch.
- Ambiciózny program zjednodušenia sa uskutočňuje aj v rámci **spoločnej poľnohospodárskej politiky**, kde sa už ukončilo viac než 20 zjednodušujúcich opatrení s priamym prínosom pre poľnohospodárov a vnútroštátne správne orgány. V kontexte programu REFIT prebieha príprava ďalších návrhov na ekologizáciu. Okrem toho prebieha akčný plán týkajúci sa pravidiel pre poľnohospodárske trhy zameraný na podstatné zredukovanie počiatočných 250 nariadení Komisie na približne 20 delegovaných a 20 vykonávacích aktov.
- V novom **nariadení o ochrane údajov** sa stanovil jednotný celoeurópsky právny predpis, ktorým sa nahradilo 28 rôznych právnych predpisov členských štátov. Tým sa zníži administratívna záťaž a uľahčí sa prístup mnohých podnikov na nové trhy. Prínosy týchto nových pravidiel sa odhadujú približne na 2,3 mld. EUR ročne¹⁰.

K lepšej právnej regulácii výrazne prispieva oboznámenie sa s názormi tých, ktorí budú

⁷ COM(2016) 196.

⁸ COM(2016) 148; https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/docs/body/com_2016_148_en.pdf.

⁹ COM(2015) 583; http://ec.europa.eu/finance/securities/prospectus/index_en.htm.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov); http://ec.europa.eu/justice/data-protection/document/factsheets_2016/data-protection-factsheet_01a_en.pdf.

musieť budúce pravidlá uplatňovať a dodržiavať. Komisia preto od mája 2015 radikálne zmenila spôsob **zapojenia** všetkých zainteresovaných strán do prípravy nových iniciatív a hodnotenia existujúcich politík. Zaviedli sa nové, aktívnejšie a transparentnejšie spôsoby konzultovania so všetkými relevantnými stranami. Zainteresované strany a občania teraz môžu poskytovať online spätnú väzbu k počítačovému formovaniu politík¹¹, môžu sa zapájať do internetových verejných konzultácií, ako aj pripomienkovať návrhy, ktoré Komisia predkladá¹², alebo vykonávajúce právne predpisy pred tým, než ich Komisia pod dohľadom zákonodarcu prijme¹².

Komisia zároveň zlepšila svoj portál a register transparentnosti, aby sprístupnila a uľahčila účasť na rozhodovacom procese EÚ¹³ a uverejňuje prerokované texty a iné dokumenty súvisiace s medzinárodnými obchodnými rokovaniami.

Komisia zriadila aj „**platformu REFIT**“ na zapojenie zainteresovaných strán a členských štátov do činnosti v rámci programu Komisie REFIT. Platforma spája odborníkov na vysokej úrovni zo všetkých 28 členských štátov a z Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a Výboru regiónov a z podnikateľskej sféry, spomedzi sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti, ktorí sú vymenovaní na základe otvoreného a transparentného procesu. Zainteresované strany, ktoré majú obavy alebo návrhy, môžu prostredníctvom špecializovanej webovej lokality¹⁴ prezentovať svoje názory na vplyv právnych predpisov EÚ v rámci tejto platformy a predložiť svoje návrhy na zlepšenie legislatívy. V rámci platformy sa už zvažilo vyše 100 doteraz vyjadrených názorov, čo viedlo k vypracovaniu 17 stanovísk s konkrétnymi návrhmi týkajúcimi sa širokého spektra tém¹⁵.

Komisia podá správu o zamýšľaných nadväzujúcich opatreniach v kontexte pracovného programu Komisie na rok 2017.

Komisia s cieľom zdokonaľiť nástroje lepšej právnej regulácie pokračovala v zlepšovaní svojich existujúcich nástrojov a postupov, pričom doplnila aj nové. Od roku 2003¹⁶ Komisia vypracovala na podporu svojich návrhov 975 **posúdení vplyvu**. Komisia od roku 2010 ukončila 688 **hodnotení** a uskutočnila 704 **otvorených verejných konzultácií**. Nezávislá kontrola kvality posúdení vplyvu Komisie je veľmi dôležitá a je zavedená v rámci Komisie od konca roku 2007. Na posilnenie tejto kontroly bol predchádzajúci výbor pre posudzovanie vplyvu 1. júla 2015 nahradený novým výborom

¹¹ http://ec.europa.eu/info/law/contribute-law-making_sk.

¹² Komisia umožňuje zainteresovaným stranám, aby do 8 týždňov od prijatia návrhov vyjadrili svoje pripomienky a sprístupňuje tieto pripomienky Európskemu parlamentu a Rade ministrov v priebehu legislatívneho procesu. Úspešnosť tohto postupu sa preukázala nedávno v prípade návrhu Komisie o strelných zbraniach, ku ktorému bolo doručených 27 680 odpovedí, z ktorých prevažná väčšina pochádzala od jednotlivých občanov a ktoré pomohli pri formovaní politického postoja zákonodarcu.

¹³ Pozri: http://ec.europa.eu/transparency/index_sk.htm.

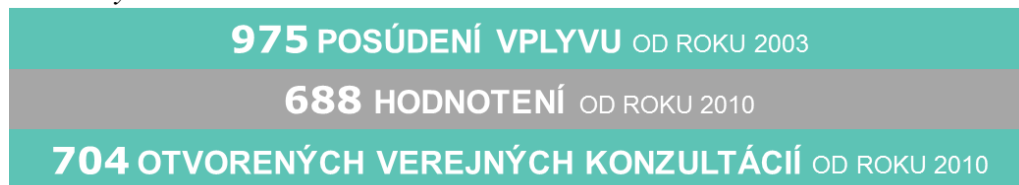
¹⁴ „Obmedzme záťaž – vyjadrite sa“: http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/simplification/consultation/consultation_sk.htm#up.

¹⁵ Informácie o činnosti a odporúčania platformy možno nájsť na adrese: http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/refit-platform/index_sk.htm. Platforma 28. júna 2016 prijala 17 stanovísk v oblastiach, ako sú chemické látky, komunikačné siete, hospodárska súťaž, životné prostredie, finančné služby, zdravie a bezpečnosť potravín, vnútorný trh, zdaňovanie a štatistika.

¹⁶ V roku 2003 Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia podpísali Medziinštitucionálnu dohodu o lepšej tvorbe práva, v ktorej sa tieto tri inštitúcie zaviazali vykonávať posúdenia vplyvu na podporu legislatívnych návrhov a podstatných zmien právnych predpisov. Táto dohoda bola v apríli 2016 nahradená novou dohodou (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1). <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A123%3ATOC>.

pre kontrolu regulácie, ktorý má aj troch externých členov¹⁷ a disponuje širším a posilneným mandátom vrátane hodnotenia existujúcich právnych predpisov. Systém Komisie na posudzovanie vplyvu bol externe hodnotený, pričom organizácia OECD uznala a vysoko ocenila jeho kvality¹⁸.

Graf 3. Prehľad činností zameraných na lepšiu právnu reguláciu od spustenia tejto iniciatívy Komisiou

Doterajšie výsledky ukazujú, že záväzok Komisie týkajúci sa lepšej právnej regulácie nie je len rétorika. Je to realita. Zmena spôsobu tvorby právnych predpisov, transparentnejšie zapojenie zainteresovaných strán a systematické zvažovanie ich vstupov boli výraznými faktormi, ktoré prispeli k zlepšeniu kvality a zamerania návrhov Komisie. V mnohých prípadoch nástroje lepšej právnej regulácie pomohli znížiť zbytočné náklady alebo vyhnúť sa im, riešiť konkrétne problémy, na ktoré upozornili zainteresované strany¹⁹, a identifikovať **primeranejšie prístupy, ktoré vedú k zníženiu celkovej záťaže**.

Príklady, keď zohľadnenie lepšej právnej regulácie viedlo k primeranejším prístupom

- Väčšia decentralizácia pri posudzovaní *štátnej pomoci*: takmer 90 % prípadov štátnej pomoci v súčasnosti posudzujú členské štáty bez predchádzajúceho schválenia Komisiou.
- Na základe odporúčaní po vykonaní kontroly vhodnosti v rámci programu REFIT boli vypracované nové a jednoduchšie pravidlá *bezpečnosti námornej dopravy*. V dôsledku toho sa bezpečnosť v priemere 400 mil. cestujúcich, ktorí každý rok využívajú vodnú dopravu v EÚ, môže zaručiť účinnejším a efektívnejším spôsobom²⁰.
- Usmernenia Komisie zamerané na podporu spotrebiteľov, podnikov a verejných orgánov, aby sa s dôverou zapojili do rýchlo sa rozvíjajúceho *kolaboratívneho hospodárstva*: cieľom je podporovať regulačné prostredie, ktoré umožní rozvoj nových obchodných modelov a súčasne zabezpečí ochranu spotrebiteľov a spravodlivé zdaňovanie a podmienky zamestnania²¹.
- V nadväznosti na odhalenia o používaní „rušiacich zariadení“ brániacich primeranej kontrole škodlivých emisií z osobných automobilov boli predložené nové, prísnejšie

¹⁷ Výbor pre kontrolu regulácie pozostáva zo siedmich členov na plný úväzok, z ktorých traja sú prijatí z prostredia mimo Komisie (jedno miesto je v súčasnosti neobsadené, malo by sa však obsadiť na jeseň 2016). http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/iab/members_en.htm.

¹⁸ <http://www.oecd.org/regreform/oecd-regulatory-policy-outlook-2015-9789264238770-en.htm>.

¹⁹ Pozri výzvu na predloženie dôkazov v súvislosti s rámcom EÚ pre finančné služby: http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/financial-regulatory-framework-review/index_en.htm.

²⁰ COM(2016) 369, COM(2016) 370, COM(2016) 371:

http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/news/2016-06-06-passenger_ship_safety_rules_en.htm.

²¹ COM(2016) 356.

a transparentnejšie požiadavky typového schvaľovania motorových vozidiel vrátane posilnenia ustanovení týkajúcich sa monitorovania a dohľadu²².

Napredovanie

Cieľom lepšej právnej regulácie je lepšie a transparentné fungovanie Európskej únie, pričom sa dôraz kladie na to, aby opatrenia boli jednoduchšie a prijímali sa len vtedy, keď sú dôležité pre občanov. To je úlohou všetkých inštitúcií a členských štátov. Každý sa na tom musí podieľať. **Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva**, ktorú uzavreli Európsky parlament, Rada a Európska komisia a ktorá nadobudla platnosť v roku 2016, predstavuje v kultúre lepšej právnej regulácie významný krok vpred. Lepšia právna regulácia je však vo svojej podstate agendou, ktorá sa neustále rozvíja. Sú preto potrebné ďalšie kroky.

Komisia

Udržať smer: 10 priorít Junckerovej Komisie bude aj naďalej tvoriť základ **pracovného programu Komisie na rok 2017** so zameraním na návrhy, ktoré sú najdôležitejšie pre riešenie výziev, ktorým EÚ v súčasnosti čelí. Ako tomu bolo za posledné dva roky, do pracovného programu sa začlenia len návrhy, ku ktorým sa predloží solídna argumentácia, a vypracujú sa na základe predchádzajúceho posúdenia vplyvov a spätnej väzby od zainteresovaných strán získanej prostredníctvom verejných konzultácií.

Činnosť platformy REFIT, ktorá začína predkladať návrhy a odporúčania, dodá postupu pridanú hodnotu. K oblastiam, ktoré sa majú preskúmať z hľadiska možných zlepšení a zjednodušenia právnych predpisov, patrí oblasť chemických látok, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, finančných služieb, DPH a spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Spolupráca: Zabezpečenie toho, aby občania EÚ mohli mať prospech z jednoduchších, jasnejších a lepšie cielených právnych predpisov, nie je len úlohou Komisie. Zmena kultúry tvorby právnych predpisov na úrovni EÚ môže nastať len vtedy, ak sa všetci aktéri zapoja do tohto programu a budú si plniť svoju úlohu. Komisia realizuje svoje záväzky vyplývajúce z Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva a teší sa na spoluprácu s Európskym parlamentom a Radou.

Zintenzívnenie presadzovania: Zdrojom problémov často nie je nedostatok právnych predpisov EÚ. Je to skôr nedostatok ich účinného uplatňovania a nápravy pre občanov. Stále existuje značný rozdiel medzi súborom pravidiel EÚ a pravidlami uplatňovanými v praxi. Komisia zintenzívňuje svoje úsilie o uplatňovanie, vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov EÚ. Partnerstvo s členskými štátmi má zásadný význam a treba ho posilniť v rámci celého cyklu tvorby politiky. Komisia bude takisto spolupracovať s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť, aby občania mohli mať jednoduchý prístup k informáciám o tom, ako sa pravidlá EÚ implementujú na vnútroštátnej úrovni a aké sú práva občanov z hľadiska nápravy. Komisia kladie osobitný dôraz na tie porušenia právnych predpisov, ktoré majú výrazný vplyv na realizáciu dôležitých politických cieľov EÚ. Zároveň bude systematicky monitorovať, či sú vnútroštátne predpisy v súlade s právnymi predpismi EÚ, a viac využívať možnosť navrhnúť, aby Súdny dvor uložil

²² SWD (2016) 9 časť 2.

sankcie členským štátom, ak včas netransponujú právne predpisy EÚ do svojho vnútroštátneho právneho poriadku.

Európsky parlament/Rada:

Všetkým trom hlavným inštitúciám EÚ je spoločná politická vôľa zlepšovať kvalitu a transparentnosť tvorby právnych predpisov, prijímať právne predpisy len v tých prípadoch, keď prinesú jasné výhody pre občanov, a rušiť zastarané alebo nákladné existujúce právne predpisy. Európsky parlament a Rada sa spolu s Komisiou zaviazali zlepšiť svoje postupy v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie. Existuje množstvo oblastí, v ktorých je možné dosiahnuť pokrok:

- **Prepracovanie** – technika, ktorá sa používa na zlúčenie pôvodného právneho aktu a všetkých jeho následných zmien do jedného nového aktu – by mala byť hlavnou legislatívnou metódou na vytvorenie jednotného, jasného a zrozumiteľného legislatívneho textu. Ak nie je prepracovanie možné, mala by sa použiť kodifikácia. Komisia vypracuje zoznam právnych predpisov, ktoré sa majú prepracovať, a predpokladaný harmonogram. Úzka spolupráca všetkých troch inštitúcií bude kľúčová pre zaistenie účinných nadväzujúcich opatrení.
- **Potenciál zjednodušenia a zníženia záťaže** obsiahnutý v návrhoch Komisie by sa mal v priebehu legislatívneho procesu zachovať a zlepšiť. Návrhy, ktorých cieľom je priniesť okamžité výhody občanom a podnikom, by mali byť uprednostnené.
- V súlade s medziinštitucionálnou dohodou by Európsky parlament a Rada mali zintenzívniť svoje vlastné interné posudzovanie vplyvu na podporu nimi navrhovaných podstatných legislatívnych zmien. Európsky parlament doteraz posúdil vplyv svojich zmien len v 30 prípadoch, pričom Rada ani v jednom a v súčasnosti ešte stále skúma, kedy a ako by mala takéto posúdenie pripraviť. Komisia od roku 2003 pripravila takmer tisíc **posúdení vplyvu** na podporu návrhov, ktoré prijíma.
- Inštitúcie a členské štáty EÚ by mali užšie spolupracovať na zabezpečení lepšieho **monitorovania, merania a hodnotenia** skutočného vplyvu právnych predpisov EÚ na hospodárstvo, sociálnu štruktúru a životné prostredie v členských štátoch.

Európsky parlament a Rada sa vyzývajú, aby spolupracovali s Komisiou na vypracovaní metód a nástrojov potrebných na **uplatňovanie lepšej právnej regulácie** a plnili si záväzky vyplývajúce z Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva.

Okrem toho budú tieto tri inštitúcie toho roku prvýkrát spolupracovať s cieľom identifikovať na základe pracovného programu Komisie súbor **návrhov, ktoré budú stanovené ako priorita v rámci legislatívneho postupu**. To zabezpečí väčšiu zodpovednosť a zrýchlené preskúmanie najdôležitejších návrhov.

Členské štáty:

EÚ je často obviňovaná z byrokratickej a regulačnej záťaže. Niekedy však občania a podniky zistia, že ich vlastné vnútroštátne vlády pridali v procese transpozície do vnútroštátneho práva ďalšie pravidlá nad rámec ustanovení EÚ. Nová medziinštitucionálna dohoda by mala zabezpečiť jednoznačnosť a zodpovednosť

v súvislosti so spôsobom, akým členské štáty implementujú právne predpisy EÚ. Odteraz by členské štáty mali vždy Komisiu informovať, keď do vnútroštátnych predpisov **pridávajú dodatočné požiadavky** nad rámec ustanovení Únie a vysvetliť ich svojim občanom.

Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby úzko spolupracovali s Komisiou s cieľom zabezpečiť **včasnú a správnu transpozíciu a uplatňovanie právnych predpisov Únie**.

Prioritné opatrenia

- *Udržať smer*: Pracovný program Komisie na rok 2017 sa bude naďalej zameriavať na niekoľko dôkladne vybraných iniciatív, ktorých cieľom je v rámci 10 priorít urýchliť opatrenia na riešenie najnaliehavejších výziev, ktorým Európska únia v súčasnosti čelí, a bude zahŕňať stiahnutie zastaraných návrhov a návrhy na zjednodušenie v nadväznosti na prvé výsledky platformy REFIT.
- *Transparentnosť*: Komisia sa zaviazala **zvýšiť transparentnosť** svojich kontaktov so zainteresovanými stranami a lobistami. Komisia čoskoro navrhne nový register transparentnosti, ktorý sa bude vzťahovať aj na Radu aj Európsky parlament.
- *Prevzatie zodpovednosti*: Komisia zváži zmenu pravidiel upravujúcich celoeurópske schvaľovacie postupy v určitých citlivých sektoroch, aby sa zaistilo, že Komisia nie je jediná, kto preberá zodpovednosť za vykonanie opatrení v prípade, že členské štáty nemôžu poskytnúť stanovisko.
- *Podávanie správ o záťažach*: Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade „**ročný prieskum záťaže**“ vrátane posúdenia uskutočniteľnosti zavedenia cieľov znižovania záťaže v kľúčových odvetviach.
- *Zintenzívnenie presadzovania*: Komisia predloží oznámenie o **uplatňovaní právnych predpisov Únie** na podporu účinnejšieho uplatňovania, vykonávania a presadzovania v súlade s politickými prioritami Komisie.